

Doğal Afetler, Toplumsal Değişme ve Dirençlilik İlişkisi: Toplumsalın Yeniden İnşası Üzerine Bir Değerlendirme

F. Gaye GÖKALP YILMAZ*

 0000-0002-6304-3425

MAKALE BİLGİSİ

Başvuru: 14. 07. 2021
Düzeltilme Talebi: 16. 07. 2021
Son Düzeltilme: 29. 07. 2021
Kabul: 29. 07. 2021
Online Yayın: 15. 08. 2021

Anahtar Kelimeler:

Sosyoloji
Sosyal Değişme
Dirençlilik
Kırılabilirlik
Afet

ÖZ

Bu çalışmada, sosyolojinin kuruluşundan itibaren en temel çalışma konularından biri olan *değişme* kavramının sosyoloji tarihinde ele alınmış biçimlerine değinilerek, yirmi birinci yüzyılda afetler ve sonrasında yaşanan değişme süreçleriyle beraber incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, klasik değişme kuramları kısaca incelenerek, değişimin temel dinamikleri ortaya konulmuştur. Ardından, yirmi birinci yüzyılda sayıları artan doğal afetler sonrasında yaşanan travma ve yıkım sonucunda gerçekleşen fiziksel ve toplumsal değişimler dirençlilik kavramıyla ele alınarak, değişme ve sosyal değişme ilişkisine değinilmiştir. Afet sonrasında yeniden düzene dönebilme kapasitesi olarak ele alınabilecek olan dirençlilik ile değişme birbiriyle yakın ilişkili olarak tartışılmış ve özellikle dirençliliğin bir alt kategorisi olarak kırılabilirlik kavramı da sosyal boyutuyla incelemeye dahil edilmiştir. Değişme, dirençlilik ve kırılabilirlik kavramları ekseninde, toplumların afet sonrası düzene yeniden geri dönebilme veya yeni düzene uyum sağlama kapasiteleri önemli belirleyiciler olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla, afet yönetimi planlarında ve hazırlık aşamalarında, dirençlilik kapasitelerinin belirlenebilmesi, sosyal kırılabilirlik düzeyleriyle ilişkili olarak önem taşımaktadır. Ayrıca, siyasalar oluşturulurken, dikkate alınacak planlarda, değişme ve dirençlilik ilişkisine önem verilmesi, toplumların en kısa sürede yeniden düzene ve uyumluluğa kavuşabilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

***Yazar İletişim:** F. Gaye Gökalp Yılmaz (Dr. Öğr. Üyesi), Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Burdur, Türkiye ✉ fgyilmaz@mehmetakif.edu.tr